

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsaki petek.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 5.44 K, za pol leta 2.72 K, za četrt leta 1.36 K; za Nemčijo za celo leto 5.96 K, za pol leta 2.98 K, za četrt leta 1.49 K; za Ameriko za celo leto 7.28 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati enkrat štiristopenjska petstopenjska 20 vin, večkrat ceneje po dogovoru.

13. štev.

V Ljubljani, dne 29. marca 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne posiljitve, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice štev. 8/1.

Sodrug, somišljeniki!

Prijatelji organizovanega delavstva!

Velikonočni ponedeljek, 1. aprila 1907
točno ob 10. uri dopoldan

v veliki dvorani „Mesnega doma“
velik
shod volilcev

Volilec, svobodomislec!

Prihitite v množicah na ta shod,
na katerem bodo govorili:

sodrug Ivan Cankar,

kandidat državnoborskih volilcev litijskega okraja,

sodrug Etbin Kristan,

državnoborski kandidat za mesto Ljubljana in
občinski svet Ljubljanski,

sodrug dr. Anton Dermota,

državnoborski kandidat radovljiško-krajsko-
gorskih volilcev in kandidat za občinski svet
v Ljubljani.

Shod mora biti prava manifestacija vseh,
ki s sedanjimi razmerami niso zadovoljni!

Volilno-okrajni odbor

Volilno-agitacijski odbor
jugoslovanske soc. dem. stranke v Ljubljani.

Znamenja.

Proč z jokom in stokom! Veselo je sedaj življenje na Slovenskem. Domači obrekovalci našega ljudstva, ki so imeli sicer v javnosti neprenehoma »mili slovenski narod« na jeziku in nekoliko gledaliških solza v očeh, med štirimi očmi so pa zaničljivo zamahovali z rokami in vzklikovali: »Eh, naše ljudstvo je zabito in bedasto«, so postavljeni na laž. In pokazuje se, da ni bilo tam, kjer se je tarnalo nad ljudsko neumnostjo, nič drugega, kakor lenoba gospodov veljakov samih.

Splošna in enaka volilna pravica je prišla za Slovence kakor mana iz nebes. Ona je kakor blagodejni dež, ki orosi izsušeno zemljo in jo oplodi. Splošna in enaka volilna pravica je vstvarila življenje pri nas. Odkar je ta čudna država »ustavna«, se ni bilo takega gibanja; niti doba takozvanega preporeda ni bila tako živa, kakor so naši drevi, ki pomenijo resničen preporek. Osramočeni so danes tisti, ki so klicali pekel in nebesa na pomoč proti

volilni reformi, ker so videli samo mandate, a niso razumeli, da pomeni privilegij stagnacijo, močvirje in umiranje, dočim je v splošni volilni pravici življenje. Osramočeni so, kajti že danes, par tednov izza sankcije volilne reforme, se kažejo njene blagodejne posledice, se kaže politično vzbujanje ljudstva, se kaže obnovev.

Volilna pravica je izvabila ljudstvo na vseh koncih in krajih v javno življenje. Takega političnega boja še ni bilo na Slovenskem, kakršen je sedanj. Celi kraji, ki se niso doslej brigali za politiko, ne po dnevi ne po noči, zapuščajo staro brezbriznost in se vprašujejo, kaj je vendar ta državni zbor, kamor naj pošljejo poslance. Ljudstvo odpira oči in glave, ozira se po svetu in misli.

Volilna pravica je povzročila, da prihaja na rod na dan, tisti narod, ki je bil doslej nekako imaginarno bitje, katero so si ustvarjali privilegirani političarji in častiblepni voditelji po svojih fantastičnih idejah. In naenkrat se vidi, da je ta narod vse drugačen, nego so ga opisovali v napitnicah in v jokavih patriotičnih pesmih, tudi vse drugačen, nego so ga slikali prevzetni veljaki, ki so že davno pozabili, da je bil tudi njih prvi dom med tem narodom.

Tisto »bedasto« in »zarukano« ljudstvo pokazuje, da je sestavljeno iz živih bitij, ki imajo vse organe za delo in mišljenje. Pokazuje pa tudi, da je že davno čakalo in upalo nedoločno, neizvestno ali z globokim hrepenenjem. Toda nihče ni prišel ki bi bil izpolnil hrepenenje, ali ki bi mu dal vsaj jasnosti. A porodila se je volilna pravica, ki je odprla pot med ljudstvo tistim, ki so jo že davno iskali, pa jim je bila zaprta. Jugoslovanska socialna demokracija je porabila novo sredstvo, kateri ji daje volilna reforma in hodi med narod. S srcem polnim ljubezni do zaničevanih in zatiranih, ker je sama spočeta v zaničevanju in zatiranju, hodi med ljudstvo in govori z njegovim jezikom, z jezikom bede in trpljenja, z jezikom upanja in hrepenenja, z jezikom volje in umevanja. In odpirajo se ji srca potlačenih, teptanih in preziranih in ljudstvo jo razume.

V kraje prihaja socialna demokracija, kjer se je šopirila ošabnost nedotakljivih mogotcev in njen nauk podira slavoloke, pod katerim so množice priklanjale hrbet, misleče, da so že počaščene, če se jim dovoli, upogibati se pod jarem. V druge kraje prihaja, kjer se je čuvalo nevednost z rafiniranim osamljenjem; in ušesa pijo žejno njen pouk in črpajo iz njega prepričanje, da so zmožni, rešiti se prokletstva.

Slavne dni je že doživela jugoslovanska socialna demokracija v sedanjem volilnem gibanju. Težke skrbi je prizadela nasprotnikom, ki so naenkrat izpoznali, da s svojimi frazami ne zmagoje več. Resnično: Tudi naši nasprotniki se gibljejo živahneje, nego pri tolikih volitvah po starem sistemu, kajti izpoznali so, da je socialna demokracija nevarna nasprotnica. Že pripovedujejo o sijajnih shodih svojih strank in lažejo o blamažah socialne demokracije. Ali dobiček teh zvijač ne more biti velik. Ljudstvo, ki je bilo samo navzoče na nešteti shodih, je imelo zdrave oči in vé, da sme več verjeti svojemu vidu, nego časnikarskim lažem.

Veselimo se, da je tako. Pretežno delo socialne demokracije, delo dolge vrste let prinaša

sad. In če se ne bi zgodilo nič drugega, kakor da se ruši stara politična apatija, nič drugega, kakor da narašča zanimanje ljudstva, bi bil to velikanski uspeh in lahko bi bili ponosni nanj. Toda volitve pokažejo še več; množe se znamenja in kdor jih razume, vé že danes, da ne izide jugoslovanska socialna demokracija iz teh volitev s praznimi rokami. Velikanska simpatija, ki si jo je pridobila, se izpremeni pri teh volitvah v skupen rezultat. Naše vrste se množe, naše kandidature se utrjujejo. Štirinajsti majnik bode dan slave za jugoslovansko socialno demokracijo.

Pozor, sodrug in zaupniki!

Po volilnem zakonu je vsak župan primoran, po plakatih ali pa potem pisnega oglasa na občinski tabli županske hiše javno oznaniti, kdaj in kje leži imenik volilcev na vpogled. Dolžnost sleharnega zaupnika in sodruga je, da se vsak dan prepriča, ako je tak oglas na občinski tabli že nabit. Nihče naj se ne zanaša na druge, vsak se sam prepričaj o tem. Kadar je imenik volilcev že razporežen, naj se vsakdo, ki je 24 let star in že eno leto prebiva v občini, ob na oglaš označenih urah prepriča, če je zapisan v imeniku. Kdor tega ne stori, pa ni vpisan, izgubi volilno pravico. Dolžnost vsakega sodruga je, da se prepriča, če so tudi drugi sodrugi-volilci vpisani. Ravnotako naj se vsakdo prepriča, če je kdo vpisan, ki nima volilne pravice. Kdor ne bi bil vpisan, pa misli, da ima volilno pravico, naj si nemudoma preskrbi potrebna izkazila, da je avstrijski državljani, je 24 let star in da prebiva že eno leto v občini (rojstni list, delavske bukvice, domovinski list itd.) in se poda k županu, da reklamira volilno pravico. Kjer bi župan skušal delati zapreke, naj se nemudoma ustmeno ali pa pisмено pritoži na okrajno glavarstvo oziroma to sporoči izvrševalnemu odboru stranke v Ljubljani, ki bo takoj storilo potrebne korake. Volilni imenik mora biti razgrnjen na vpogled skozi štirinajst dni ob urah, ki jih določi politična oblast. Čas in kraj volitve je označen na glasovnici, ki jo bo dobil vsak volilec. Župan in sploh nihče nima pravice, sodrugom prepovedati, volilnega imenika prepisati. Kjer je mogoče, naj se volilni imenik prepiše. Za Ljubljano bo stranka izdala posebna navodila. Zaupnike in sodruge se naproša, da uredništvu »Rdečega Prapora« takoj naznani, ako je v kak občini razporežen vol. imenik že oznanjen, nadalje od katerega dne naprej in ob katerih urah se lahko vanj pogleda ter število volilcev. Zadnji dan naj zaupniki imenik volilcev še enkrat natančno pogledajo, ako se ni koga namenoma ali pomotoma črtalo. Še enkrat: Vsakdo se prepričaj, če je vpisan; kdor ni, naj brez odlašanja reklamira. Reklamira se lahko tudi pri pristojnem okrajnem glavarstvu.

Sodrug in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

Domače stvari.

Buržoazija. S posebnim povdarkom je povedal urednik «Slovenskega Naroda» v torek, da je liberalna stranka na Kranjskem buržoazna. Ta confiteor pač ne razkriva nobene novosti, ali prišel je ravno pravočasno za državnozbornske in občinske volitve in bode odprl marsikomu oči, ki je še mislil, da je tudi zanj prostora v liberalnem taboru. Stranka sama menda ne bode zadovoljna s tem priznanjem; saj se je vedno trudila, da bi bila zakrila svoj pravi razredni značaj in vedno je nastopala, kakor bi bila stranka vseh slojev slovenskega naroda. Ko se je hotela «reorganizirati», je sestavila program, ki naj bi bil privabil veliko in malo, visoko in nizko in celo skrb za blagor delavstva je našla tam svoj prostorček. In bilo je vedno nekoliko «dobrih dušic, ki so verjele, da je tudi to mogoče. Slovenski Narod» pa hoče sedaj pregnati meglo, s katero se je obdajala liberalna stranka. Brez ovinkov in brez pridržkov pové: «Mi smo stranka buržoazije». Kar torej ni buržoazija, naj zveže svoje culice in naj gre svojo pot. Kajti tisti, ki imajo kaj pod palcem, se ne morajo mešati z nemaniči. Tako je prav. To bi bila morala storiti liberalna stranka že davno in danes bi bilo marsikaj bolje, nego je. Kot politična organizacija buržoazije bi bila imela liberalna stranka *raison d'être*, kot mešanica, ki hoče združevati pod svojo zastavo vse svoje, ga nima. Kajti ogenj in voda se ne strinjata. Buržoazija ima nedvomno pravico, organizirati se kakor vsak razred človeške družbe in tudi socialnim demokratom bi bila ljubše, imeti organiziranega nasprotnika, kakor pa, bojevali se z vojsko, katere ni videti. Ako bi hotela liberalna stranka le izpeljati vso buržoazijo iz klerikalnega tabora, bi imela dosti dela. Sedaj je seveda pozno, zakaj tudi buržoazija ne zaupa več dosti stranki, ki bi morala biti njena naravna zastopnica. Stranka buržoazije bi bila morala skrbeti za industrijsko politiko, ali na tem velevažnem polju ni znala ne orati, ne sejati: Zato uhaja tudi buržoazija iz njenih vrst. Kako naj bi ostali sloji delavskega razreda pod njeno zastavo? Česa naj bi pričakovali profesorji in učitelji, uradniki in uslužbenci, mali obrtniki in mali kmetje, industrialni in poljedelski delavci od stranke, ki hoče biti stranka buržoazije, torej stranka posesti, stranka obresti? Koristi bogastva in blagor revščine se ne da spraviti pod en klobuk; bogu ne more služiti, kdor služi mamoni, zato nimajo ničesar iskati v liberalni stranki tisti sloji, ki morajo živeti od dela svojih rok in svojih možganov. Nekdaj je zmagovala buržoazija s pomočjo delavstva, nekdanj je proletariat sprejemal brce v zahvalo za eminentno pomoč v boju proti fevdalizmu. Danes so se delavni razredi naučili, da se morajo zanasati na svojo moč, ne pa na milost kapitalistične buržoazije. Uradništvo, učiteljstvo, delavstvo razume, da se ne more izboljšati njegovih razmer, ako se ne naloži buržoaziji nekoliko bremen. Stranka buržoazije pa ne sme in ne more nastopati proti svojim pristašem, torej nimajo delavni sloji ničesar pričakovati od nje. Priznanje v «Slov. Narodu» je torej mnogo vredno. Po njem mora razumeti vsak uradnik, učitelj, mali obrtnik in delavec, da je liberalna stranka zanj prepovedana dežela. Koristi delavnih slojev ne more zastopati nihče drugi, kakor socialna demokracija.

«Naš List» igra, odkar je prenehal biti priznано glasilo «mladih», čudno, neumevno nalogo. Ost njegovega uredništva se obrača bolj in bolj proti socialno-demokratski stranki, samo proti socialno-demokratski stranki. Zadnjič je na vso moč priporočal liberalno kandidato gospoda Hribarja za Ljubljano; potem je smešil Cankarjevo kandidato v litjskem okraju v prilog klerikalni Povšetovi kandidaturi. Tudi v zadnji številki se zaganja v socialne demokrate, češ, da bi bila narodna nesreča, ako bi prišli slovenski socialisti v državni zbor. Nič nas ne briga, kaj je povzročilo ta preobrat v pisavi lista, ki si je bil pridobil mnogo simpatij ravno s prejšnjo nasprotno pisavo. Ali je ta transformacija zanj koristna, ali ne, nas nič ne briga. Toda če hoče sedaj «Naš List» prevzeti nalogo tistih, ki so prej vsak hip ekskomunicirali socialiste in jih postavljali izven naroda, tedaj mu bode povedano, da so se časi izpremenili in če bi res mogli vreči socialne demokrate iz vrst slovenskega naroda, tedaj bi se ta slovenski narod prav zelo skrčil. «Naš List» meni, da ne bi storili socialistični poslanci v državnem zboru dosti za slovensko narodnost. Naj nam vendar blagovoli povedati, kaj so storili zanj liberalni in klerikalni poslanci? Socialni demokratje lahko mirne duše trdijo, da so storili za kulturo najbolj zapuščenih, zanemarjenih, preziranih slojev slovenskega naroda brez parlamentarnega zastopstva razmeroma veliko več, kakor liberalni in klerikalni šovinisti skupaj. Seveda ne delajo z večno pijanim narodnjaškim patosom, ampak mirno in stvarno; zato pa tudi dosegajo večje uspehe. «Naš List» bi morda rad, da bi se tudi zanaprej slisalo v parlamentu dolgočasne šovinistične tirade; teh seveda od socialnih demokratov ne učka. Ali če se gre za realno delo, za povzdigo kulture lastnega naroda, za gospodarsko povzdigo tistih slojev slovenskega naroda, brez katerih sploh ne bi bilo tega naroda, tedaj se upajo socialni demokratje kosati z vsako stranko. Sicer pa naj dela «Naš List» propagando, kakor hoče, za kogar hoče. Socialni demokratje

pojdejo svojo pot tudi brez njega. Vedno so se zanasali na svojo moč, pa se bodo tudi odslej.

«Nova Doba», ki doslej v enajstih številkah še ni povedala nič novega, ima za vsako reč strašno mnogo prepričanja, samo nič dokazov. «Prepričana» je n. pr. da bode socialno vprašanje rešeno z zmago nacionalne ideje. To ni čudno, kajti «Nova Doba» sploh nima nobene druge ideje, kakor nacionalno, za katero misli, da ima poseben patent. Kdor za socialno vprašanje sploh nima zanimanja, z njim je težko polemizirati o socialnih načelih. Na vsako vprašanje ima odgovor: To bomo rešili na narodni podlagi. In vendar bi bilo lahko razumeti vsaj to, da je socialno vprašanje univerzalno in da ne pozna ne geografskih, ne jezikovnih mej. Namesto profesorialnih razprav o logiki, naivnosti itd. naj nam «Nova Doba» rajši pové, kako hoče v mejah slovenstva odpraviti izkoriščanje slabjšega. Če pripoveduje, da je izkoriščanje samo delo tujcev, tedaj je to navadno slepilo. V podjetjih slovenskih kapitalistov teče seveda slovenskim delavcem kar med in mleko! Še nikoli se seveda ni zgodilo, da bi bil pometal slovenski kapitalist slovenske delavce na cesto, ako so zahtevali kosček boljsega kruha, pa je vzel skromnejše italijanske delavce! In ker se godi tako, zato so delavci socialni demokratje. In ker jih kapitalizem mednarodno izkorišča, zato se združujejo in branijo mednarodno. Socialna demokracija je naravni produkt izkoriščanja in zato imamo pravico reči, da nam ni tuja, ker nam izkoriščanje ni tuje. Če se pa postavlja «Nova Doba» na stališče, da nam je tuja, ker se je pojavila prej v drugih deželah, tedaj naj zavije osebno gospodarsko glasilo ves svoj nacionalizem v papir, kajti če se ne smemo učiti od drugih, potem se pa vrnimo v gozde. Gospodje medicinci iz «Gospodarske Stranke» naj kar nehaajo ordinirati, kajti medicina nam je tuja, kirurgija tuja, psihiatrija tuja, ginekologija tuja; saj je zrasla vsa ta znanost na tujih njivah. Po železnici se ne smemo več voziti, saj lokomotiva ni slovenska iznajdba, semafor tudi ne. Z «Novo Dobo» naj končajo; izdelovanja papirja ni iznašel Slovenec, Gutenberg ni bil naš rojak, tipke in stroje za tisk so dobili najbrž od naših «narodnih sovražnikov» in menda je celo črnilo, s katerim rišejo svoje imenitne rokopise neslovensko... V naši notici ni bilo nobene logične napake, ampak v uredništvu «Nove Dobe» je nekoliko preveč domisljivosti. Preden daje mladi list svoje osebne nauke vsemu svetu, naj se le sam nekoliko pouči o socializmu, pa bode menda izpoznaval, da ni naivnost na naši strani, temveč je naivno misliti, da se more odpraviti izkoriščanje med Slovenci, ako se ga ne odpravi povsod, prav tako kakor je naivno misliti, da se more gotovo obvarovati Slovence tuberkuloze in kolere, ako je doma pri Nemcih ali pa pri Italijanih. Narodno vprašanje ima svoje področje, socialno pa svoje. Kdor hoče oboje zmešati, spominja na Iciga, ki je dejal: Knofel is gut; Chokolad is gut; wie gut muss erst sein Knofel mit Chokolad.

Iz ljubljanske kurilnice na južni železnici. Izkoriščanje delavskih moči je v ljubljanski kurilnici tako veliko, da si človek težko napravi pojem o njem. Največ morajo gotovo pretrpeti pomožni kurjači, ki so med strojnimi osebjem trpini vseh trpinov. Služba je težka, plačilo premalo za življenje, a neveliko za smrt, razni predpostavljani pa mislijo, da se posebno odlikujejo, ako jih sikanirajo kolikor morejo. Ako kak kurjač ni pri vožnji, mora delati zjutraj od 7. do 12., popoldne pa od pol 2. do 6. Potem se pa zgodi pogostoma, da mora iti ponoči na masino in voziti, pri čemur je glavna napaka, da se mu pove to prepozno, bodisi kratko pred delopustom, ali pa kadar se izda službeni red, t. j. ob 6. zvečer, ali pa še pozneje. V mnogih slučajih se potrebuje kurjača ponoči, kar bi se mu lahko povedalo prej; ali zaradi tiste pretirane in brezumne varčnosti, ki je doma na železnicah, se ga ne pusti pred 6. uro zvečer od dela, da bi se mogel malo izpočiti in pripraviti za pot. Saj bi se sedaj ne moglo izrabiti njegove delavne moči do skrajnosti! Kako opravlja tak človek svojo službo neizpočit in nepripravljen, se lahko razume. Ves dan delati v kurilnici in pred polnočjo nastopiti vožnjo na Trst, ki traja 13—14 ur, če gre dobro, v Trstu imeti komaj 8—10 ur takozvanega počitka, pa zopet voziti 14 do 15 ur nazaj v Ljubljano, tukaj pa takoj snažiti lokomotivo in opravljati še druga dela, pač ni malenkost. Gorje pa tistemu, ki bi dejal, da ne more na vožnjo, ker ni spočit in ker nima ničesar pripravljenega, da bi vzel seboj! Njemu se preti, da se ga odtegne od vožnje, s kanalom, z odtegavanjem kronic i. t. d. Da pa take grožnje uplivajo, je naravno, kajti vsakdo bi rad kaj več zaslužil. Zato se vda ubogi kurjač svoji nemili usodi, sebi v pogubo, nemisleč, da izpodkopuje vsaka taka vožnja njegovo zdravje in njegovo življenje. Naj se le pogleda starega kurjača, njegovo hojo, njegov život, pa se vidi, kako je izmučen; po svetu tava kot živa priča svojega trpljenja, od katerega se okorišča z železnicami spekulirajoči kapitalizem in razni gospodje, ki znajo varčenje z drugimi izrabljati za raznovrstne premije. Kaj se zgodi s trpinom na stare dni, se ne vpraša. Kot milost se mu da kakšno «lahko službo», pometati sme ali čistiti stroje. Najsrečnejši je še, ako ga je železnica tako pobila, da dobi kakšno rento za nezgodo. Prišel bo še čas, ko otroci pri odhodu ne bodo prosili

boga, da bi se oče srečno vrnil, temveč da bi ga zadela dosti velika nesreča, da dobi vsaj kak «Unfall». Da se vzdružujejo take razmere, so pa največ krivi razni klečeplazci, ki je skrivoma politikajo okoli raznih voglov in so pripravljeni na vse. Ako bi ne bilo na železnici dosti delavskih moči, ne bi bilo treba vsega tega. To pa se doseže le, ako se organizirajo tudi kurjači od prvega do zadnjega. Kaj premore močna organizacija, je že zadostno dokazano. Zatorej na noge tudi, kurjači, pa dokažimo, da se zavedamo svojega človeštva in svojih pravic. Vsi v organizacijo in s tem do boljših razmer!

Prst božji ali vrezal se je. Klerikalce novi zakon o svobodnem zborovanju silno jezi; radi bi imeli, da bi veljal samo za nje, socialistom pa da bi se lahko razbijalo shode, kakor se jih je nekdanj. Ker to ne gre, pa skušajo vplivati na gostilničarje, da bi ne dali svojih prostorov za obdržanje socialnodemokratskih shodov. Hiša vam bo pogorela, krava bo crknila in na dnu pekla vas bo satan z vilami zbadal; s takimi in enakimi budalostmi skušajo farovski priganjači vplivati na gostilničarje. Pa gre trda. Pripetil se je slučaj, da je gostilničarju in posestniku g. Zakotniku v Mostah pri Ljubljani neposredno po socialnodemokratskem shodu krava steletila, pa tako nesrečno, da so teletu morali odtrgati glavo. «A vidiš, buh te je štrafu, ker so sučijalmukrati imel pri tebi shod!» je na to neki klerikalni kmet počeval g. Zakotnika. No, ker je po mnenju dotičnega kmeta bog bolj pravičen, kakor ta pregrešni svet, pa je naredil tako, da je 14 dni pozneje temu klerikalcu crknila krava! Ne vemo, ali se sedaj revež jezi na boga ali na dr. Šusteršiča. Ali naj je to prst božji? Bo že.

Trda gre, trda. Gospod Kregar, ki, kajpada, še slutil ni, da klerikalci namerjajo njega postaviti kandidatom za Ljubljano in je to — hm, hm — zvedel še-le na znanem shodu «zaupnikov» v Unionu, se je naenkra tspomnil, da ima neprecenljivih zmožnosti za poslanca in pa, da je velik prijatelj, ne samo obrtnikov, ampak tudi delavcev, uradnikov itd. Po Ljubljani razpošilja zelo skromno stilizovana pisma, v kojih prosi posamezne skupine, naj skličejo shode, na katerih bo zaslišal želje, ki jih bo potem zastopal v drž. zboru. Zelo milosno, kajne? Tako pismo je poslal tudi pazništvu tobačne tovarne. Ljudje so prav hvaležni, da se najde kdo, ki skrbi za brezplačno pustno zabavo v — postu! Kregar piše: Pred volitvami je še precej časa za take shode, po volitvah ga pa ne bo. Mi pa pravimo: Če bo g. Kregar skrbel za tako imenitno zabavo, bo volilec čas pred volitvami še prekratek, po volitvah bo pa silno, silno dolgčas — g. Kregarju!

Zaupniki pa taki! Kadar imajo liberalci kak zaupen sestanek, se «Slovenec» vedno pobaha, da je bil tudi kak njegov zaupnik navzoč. Ko bi mi hoteli govoriti, povedali bi lahko še kaj več, ako bi hoteli denuncirati. S takimi stvarmi se bahati ima «Slovenec» najmanj povoda, ker, kadar se vrši kak sestanek klerikalnih zaupnikov, dobi vabila tudi vse polno naših sodrugov. Znani so nam celo najzaupnejši sklepi klerikalcev, tako n. pr., da se hočejo pri volitvah ravnati popolnoma po socialnodemokratski taktiki. Če klerikalci ne verujejo, pokažemo jim lahko vabila — podpisana n. pr. od drja. Pegana ali drja. Kreka itd. — na najzaupnejše njihove shode. Nekateri klerikalni delavci že pripovedujejo, da bomo v par letih vsi socialni demokrati! To pokazuje, da kadar klerikalci govore o svojih «zaupnikih», delajo samo — «pflanc»! Če se hočete ravnati po nas, probatum est — morda bo slo!

Hitra, pa nezanesljiva pošta. Gospod Škafar, hišni posestnik v Ljubljani, Cerkvene ulice št. 17, ni zadovoljen, da ljudje jedo samo njegovo kisló zelje, temveč je poslužen tudi s tem, da brezplačno prenaša pošte. Komaj je bil «prebuhštábiral» «Slovenca» od 18. marca, že je ves srečen zletel v svet, njegova usta pa so bila polna Kristan-Hribarjevega kompromisa. Kristan je postal liberelec, izdal je delavce itd., je pravil g. Škafar. Dasi-ravno bi bilo to po mnenju g. Škafarja zelo žalostno, vendar je bil on tega zelo vesel, saj je lahko udrihal po sođr. Kristanu in socialnih demokratih. Gospod Škafar bi v prihodnje storil bolj pametno, da se o stvareh, ki jih ne razume, preje prepriča, pa če so tudi v «Slovencu» zapisane; če pa tega noče, bo pa bolje, da ostane doma in tlačí kisló zelje, politikovanje pa prepusti drugim. Njegovo zelje ljudje radi jedo, po modrosti, kakršno prodaja, jih bo pa glava bolela.

Ta je pa predebela. Dr. Šusteršič je na nedeljskem ljudskem (?) shodu v Unionu med drugim rekel: Na Francoskem hodijo sedaj same barabe v cerkev. V cerkvi so pokriti, kadé viržinke in čikajo. Naše mnenje je, da kdor hoče lagati, naj laže vsaj tako, da mu bodo ljudje verjeli.

Zmožnih ljudij jim primanjkuje. Klerikalci so tako trdno uverjeni, da Gostinčar postane poslanec, da že iščejo namestnika za njegovo službo. In čudno: iščejo ga med socialnimi demokrati! Znamenje, da se za tisto lahko službico, ki jo opravlja Gostinčar, nimajo pripravnega človeka. Je pač tako.

Kamniški dekan zdívja kakor bik v areni španskega amfiteatra, ko mu gladiator pomoli pred smrček kos rdeče pobarvanega platna, kadar začuje ime «Rdeči Prapor». Ni mu všeč, da več

iztisov »Rdečega Prapora«, zlasti v zadnjem času, prihaja tudi v okraj njegovega dušnega paševanja, pa si je stavil v nalogo, na vsak način zatreči ta »mrčes«. Ali previden naj bo, ker sicer ga bomo na drugem mestu prijeli za njegove kosmate uhlje. Ste razumeli?

Kako delajo klerikalni župani pri sestavi volilnih imenikov? Županstvo v Črnem vrhu nad Idrijo ni vpisalo kar 12 volilcev iz občine Idrijski log — ker so socialni demokratje, dasi je lastnik hiš, kjer dotični volilci prebivajo, natančno že meseca svečana naznanil županstvu vse volilce. Županstvo je klerikalno. Vse se je izpustilo iz hudobnosti, češ, morebiti se bodo zanesli, ker so naznanjeni, pa se bodo zmotili, in 12 socialnih demokratov bode oropano volilne pravice! Če bodo pa reklamirali, bodo pa imeli sitnosti, ker jim bode treba preskrbeti rojstne liste in iskaze o enoletnem bivanju itd. — Iz tega slučaja je jasno razvideti, da naj se reklamira povsod! Volilci! Pozor na volilne imenike! Vsakdo naj pogleda, če je vpisan! Če ni, pa takoj reklamirati! Takoj, in če bode prepozno, klerikalci bodo povsod skušali oslepiti zavedne volilce za njihovo pravico.

Tudi v Grosupljem je neki mož — katerega ime pa za danes še zamolčimo — ki misli, da bo prišel živ v nebesa, če bo železničarje odvajal od njihove organizacije. Možu, o kojem ne moremo ravno reči, da je neumen, svetujemo, naj se poboljša, pa malo pomisli, da kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce!

Tržaški narodnjaki so prirejali zaupne shode po vsej okolici. Kakor so nam poročali razni sodrugi, se jim je v nekaterih krajih prav slabo godila; posebno na Greti, v Kolonji in na Verdeli jim je šlo še slabše nego drugod. V svoje odbore so vabili tudi naše sodruge; eden se je vjel na limanice, toda upamo, da se v najkrajšem času odreče tiste časti.

Najnovejše vesti.

Kranjski deželni zbor. Kakor čujemo, je vložil deželni odbor prošnjo, da se skliče deželni zbor, da more razpravljati o melioracijah. S prizadetimi strankami se vodi pogajanja, da se omogoči zborovanje.

Dopisi.

Glince pri Ljubljani. Velikonočni pondeljek pride v našo vas škof Jeglič blagoslovit temeljni kamen nove cerkve. Maloštevni klerikalci pa bi radi, da bi napredne Glince sprejele škofa kakor svojega največjega dobrotnika. Zadeva dela zlasti nekaterim občinskim odbornikom, ki se delajo velike liberalce, seveda samo kadar so med štirimi stenami pri policu vina, mnogo preglavic, kajti malo nerodno se jim zdi, zameriti se tako velikemu gospodu, kakršen je škof. Je pač križ, ko človek ne more biti liberalce in klerikalec obenem. V naši vasi je sploh veliko dvoživnih ljudi, ki svoj plašč po vetru obračajo in igrajo politiko dvoreznega noža. Značaj je mnogim nepoznana stvar. Spravili so se celo na prostovoljno požarno brambo, pa jo hočejo vpreči za štafazo tistemu škofu, ki je zadnjo nedeljo v Unionu mirno poslušal, kako je dr. Šusteršič čenčal, da hodijo na Francoskem same barabe v cerkev s klobuki na glavah in cigarami v ustih. Nič čudnega bi ne bilo, če bi čez par let dr. Šusteršič pravil, da so tudi pri viškoglinški požarni brambi same barabe. Po našem mnenju se bo žegen vseeno prijel kamna, če je požarna bramba uradno naznanjena ali ne. Pač pa ni požarna bramba nobeno paradno društvo, najmanj pa je njen namen, delati štafazo tistemu škofu, ki stoji na čelu stranke ljudskega poneumnjevanja. Kdor hoče ta dan delati štafazo v uniformi, naj le; mi tega nikomur ne bomo branili. Bomo vsaj videli, koliko jih je, ki se za groš pridruže tisočkrat, pa takoj zlezejo v babjo kikljo, čim ugledajo škofovo palico. Ali slaba mora presti klerikalnim možicem, da se pri agitaciji za slavnostni sprejem poslužujejo oseb, ki so vse preje, kakor klerikalci. Znani žganjekuhar, katerega je še »Slovenec« lani krstil za »impresaria za ferker in unterholtungo« se je celo predrznil, da hodi od hiše do hiše nabirat milih darov za smreke in drugo tako »dekoracijsko rišengo«, kakor pravi sam. Pri socialističnih dela slabe »kšefte«; bolje pa se mu godi pri tistih, ki so dra. Tavčarja še včeraj povdigovali do neba, danes pa so pripravljani, celo drju. Šusteršiču poljubiti roko. So pač čudni liberalci! Nas tako početje pusti hladne — se bodo vsaj pojmi zjasnili, da bomo lahko ločili značajne od neznačajnežev. Terorizirati pa se ne bo dal nihče, najmanj pa požarna bramba. Sodrugi pojdejo ta dan v Ljubljano na shod v Mestni Dom.

Več Glinčanov in gasilcev.

Rakek. Dne 17. t. m. je tukaj umrl sodrug Martin Ilersič. Sedeč s svojo hčerjo v gostilni, se je naslonil na mizo in zaspal. Ko ga je hotela hči zbuditi, je šele opazila, da je bil mrtev. Prenesli so ga v mrtvašnico na Rakek. Neki delavec je šel k mežnarju, da naj zvoni. Ta pa se zadril: »Plačaj, če hočeš da se bode zvonilo!« — »Ti bode demo že plačali!« — »Poprej denar, potem se

bode zvonilo«. — Nato je delavec odšel in sodrug Ambrož je poslal temu surovežu (»klerikalcu«) 8 kron; ker je bila svota premajhna je mežnar dejal: Še 60 vin., drugače se ne bo zvonilo! Delavec je posegel v žep in je dal patentiranemu kristjanu še zahtevane vinarje. — Pogreb je bil v sredo ob 3. uri popoldne ob ogromni udeležbi. Občinstvo je razburjeno nad tako podivjanostjo. Pokojnik je bil 62 let star in je v občini rojen; služil je nad 40 let južni železnici.

Trbovlje. Ni dneva, da ne bi ponesrečil v rudniku v Trbovljah rudar. Pretekli teden je pobilo kopača Romiha in bil je še gorak pod zemljo, ko je podsulo zopet Smodiča. Sicer prepoveduje naredba ministrstva nadurno delo dalje kakor tri ure na dan; ali rudniško podjetje se ne ozira na naredbo in morilec, ki se imenuje nenasitnost, prosto mori ljudi naprej. Gotovo se bode tudi zopet tu podtikala krivda rudarju — ki žalibog ne bode besede zinil več.

Politični odsevi.

Nagodbena pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado ne pridejo naprej. »Poučeno« časopisje ugiba neprenehoma o položaju, v resnici pa menda ministri sami ne vedo, kako pravzaprav stoji stvar. Raznaša se pač vsak dan druge vesti; tako se je razširil glas, da odstopa Wekerlovo ministrstvo, kar pa se je takoj dementiralo. Največ govori pač Košut, ki je pri neki slavnosti zopet izjavil, da je dolgotrajna nagodba že pokopana. Najverjetneje je pač, da se pokoplje nagodbo sploh.

Tržaški deželni zbor je v trajni krizi. Predložen mu je bil nov mestni statut za Trst. Slovenski poslanci so zahtevali, da se odloži posvetovanje, ker poslanci niso imeli časa, da bi bili študirali načrt. Večina je odklonila predlog. Začela se je specialna debata, tekom te so pa zapustili slovenski poslanci dvorano, ker se je odklanjalo vse njih predloge in zbor je bil nesklepčen.

Vatikanska trmoglavost v vprašanju ločitve cerkve in države na Francoskem rodi plodove, kakršnih najbrže papež sam ni pričakoval. V Rimu so pač računali s tem, da izbruhne nepremagljiv upor proti novemu zakonu, pa so prav slabo računali. Mnogo katoličanov, ki so se sprijaznili z novim zakonom in vidijo, da od Rima ni upati dosti pameti, je ustanovilo neodvisno cerkev, ki ne prizna papeža, zametuje duhovniški celibat in vpečuje razne nove reforme. Videti je, da se bode to gibanje precej razširilo. Rim je torej sam kriv, ako odpadajo verniki od njega.

Novi bolgarski ministrski predsednik Gudev je izjavil v sobranju, da bode nadaljeval politiko Petkova. Vlada hoče predložiti več zakonskih načrtov o policijski službi in o nadzorovanju revolucionarne agitacije. To se je res zgodilo, posledica pa je bila, da je prišlo v sobranju do burnih prizorov. Vlada je začela z reakcijo na vse strani. Tako je predložila tudi načrt tiskovnega zakona, ki ima zelo poslabšati sedanje razmere. Ko je začel vodja opozicije Kristov v kritizirati načrt, je nastal pravi pretep med zastopniki večine in manjšine. Pristaš vlade Jonov je naskočil Kristovu in ga je hotel tepsti. Opozicionalci so priskočili Kristovu v pomoč, vladinovi so hoteli odvreči Jonova. Pretep se je pa tedaj še le povečal in moralo se je zaključiti sejo. Med opozicionalci je silno razburjenje.

V vatikanskih krogih so zelo vznemirjeni, ker se boje, da bi se objavilo papirje, ki se jih je našlo pri bivšem papeževem nunciju Montagniniju. »Corriere della sera«, ki je dobro poučen o vatikanskih rečeh, pravi: »Ako se objavi Montagninijeve papirje, pride do velikega škandala. Gotovo je, da se vatican v tem škandalu ne omaže, kajti noben spis, ker se jih je našlo pri Montagniniju, ne meče suma na vatican. Tega prepričanja se bode držala menda tudi Francoska vlada, pa ne bode po nepotrebnem izzivala škandala, ki bi lahko škodoval samo gotovim političnim osebam na Francoskem, ne pa vaticanu«. Med vrsticama tega žuganja je pač čitati — strah.

Na Romunskem je izbruhnil pretečeni teden pravi kmečki punt. Prvi hip je bilo misliti, da se gre samo za hude antisemitične izgrede, ki ne bi bili nič novega na Romunskem. Kmalu se je pa pokazalo, da so kmetje vstali iz obupa in da je nastalo sila resno agrarno gibanje, popolnoma po vzoru podobnih gibanj na Ruskem. Nemiri so se bliskoma razširili po vseh straneh dežele. Uporni kmetje so naskočili ne le mnogo vasi in posameznih graščin, ampak cela mesta. Vse vojaštvo je mobilizirano, pa ne zadostuje, da bi zatrlo punt in začeli so že klicati rezerviste na orožje. Prve vesti so naznanjale, da so nemiri v jassijskem okraju. V Poduliloč se je zbralo 1000 kmetov, ki so vdrli v mesto, oropali židovske prodajalnice in naredili mnogo škode. Kmalu se je razširilo gibanje po dorobejskem okraju. Strašna beda je pripravila kmete do obupa, da so kar zdivljali. Med zahtevami je najznačilnejša ta, da se mora nanovo razdeliti zemlje. Ministrski predsednik Cantacuzenov je odstopil z vsem konservativnim kabinetom; na čelo vlade je prišel vodja »liberalne« stranke Stourdza. Nova vlada je ostavila vse dosedanje

prefekte in je imenovala nova. Izdala je oglas, ki napoveduje, da se ustanovi poljedelsko banko za nakupovanje zemljišč in obljubuje, da se bode dalo kmetom državna posestva v najem, obenem da se odpravi tiste davke, ki najbolj tarejo kmeta. Ministra Haret in Mortzum ovideta v Moldavijo, da posredujeja pri kmetih. Doslej še ni naredil nastop nove vlade zadostnega vtiska, kajti poročajo se, da so hoteli kmetje udreti v Galac, pa razrušiti luko in zažgati državna poslopja. Vnel se je boj med kmeti in med vojniki in 25 oseb je bilo ubitih. Boje se celo, da bi kmetje udrl v Bukarešt. Mesto je pod vojaško komando.

Na Ruskem je umrl bivši generalni prokurator svetega sinoda Pobjedonoscev. Kot eden najglavnejših stebrov reakcionarnega zistema je igral veliko ulogo in dolgo je imel največji upliv na carja. Proti reformam v naprednem smislu je neprenehoma ščuval. Bil je pravi tip mračnega nazdnjaka.

V ruski dumi je bil podan predlog z leveice, da se odpravi vojna sodišča. Desnica je delala velik krup, ali predlog je bil sprejet z veliko večino. Debata, ki se je vnela o njem, je postala zelo burna. Stolipin se je odpeljal v Carskoje selo, da poroča carju. Pričakuje se, da poda Stolipin kmalu vladino izjavo o predlogu.

V Maroku opazujejo sumljivo gibanje med prebivalstvom, ki je videti nevarno za Evropejce.

V srednji Ameriki je vojna med državama Honduras in Nikaragua ter San Salvador. Baje so Honduranci popolnoma pobili združene čete iz Nikarague in San Salvadora. Na drugi strani se pa poroča, da so nikaraské čete zavzeli mesto Tegucigalpa.

S prihodnjo številko dne 5. aprila

začne

„Rdeči Prapor“

izhajati kot

dnevnik.

Kdor se še ni naročil, naj stori to nemudoma, da ne bode upravnistvu po nepotrebnem otežčano delo.

Iz stranke.

Zaupniki v tržaški okolici in na Krasu so naprošeni, da pridno agitirajo, tudi ustmeno, za tiste shode, ki še niso objavljeni v listu, a ki se jim jih pravočasno naznani.

Štajerski sodrugi, pozor! Sodrugi v volilnih okrajih, v katerih kandidira sodrug Vinko Vidmar, ki so pripravljeni, kakorkoli pomagati pri volilni agitaciji, pri reklamacijah i. t. d., naj pošljejo svoje natančne naslove na adresu: Vinko Vidmar, Gradec, Peinlichgasse 11.

Nabiralci naročnikov na dnevnik! Vsi zaupniki v Ljubljani in okolici, ki posedujejo bloke za nabiranje naročnikov, naj se najkasneje do vstevši 2. aprila zanesljivo zglase v upravnistvu »Rdečega Prapora« in prineso s seboj bloke, znamke in denar. Kdor bi se temu pozivu ne odzval, povzročil bi neljube posledice, da naročniki, ki jih je nabral, ne bi dobivali dnevnika. Vsakdo naj še enkrat pregleda naslovne listke, in eventualno izpolni naslove.

Tudi zunanje organizacije in zaupniki naj zanesljivo do tega dne vpošljejo nabrani denar z natančnimi naslovi vred. Praznih, ali pa ne do celia izpolnjenih blokov in znamk ni treba vpošiljati. Vposlati je tudi naslove onih, ki še niso plačali cele naročnine. Kjer žele, da se list pošilja skupno v zavitku, naj se to nemudovna sporoči. Vsaka zakasnitev bi znala povzročiti nerednosti v dostavljanju lista. Naročnino se lahko nabira tudi po 1. aprilu. Naročnina za en mesec znaša 2 K, za pol meseca 1 K, za en teden 55 vinarjev. Sodrugi! Razvijte za dnevnik največjo agitacijo.

Člani volilno-okrajnega odbora in vseh volilno-agitacijskih odborov Ljubljane in okolice imajo v torek, 2. aprila ob 1/8. uri zvečer v upravnistvu »Rdečega Prapora«, Franciškanske ulice št. 8, prvo nadstropje, skupno sejo. Posebnih vabil se ne bo izdalo. Sodrugi, ki bi ne prihajali k sejam, se bo iz odbora izključilo in jih nadomestilo z novimi. Vsakdo naj pride točno ob določenem času, da se ne bo po nepotrebnem tratilo časa. Zaupnikom oddaljenejših krajev ta poziv ne velja.

Shodi.

Napovedani so:

Kandidat za radovljški okraj sodr. dr. Dermota govori dne 31. marca (velikonočna nedelja) ob 3. popoldne v Radovljici (pri Bastlu);

dne 1. aprila ob 3. popoldne govori v Lescah (pri Wuchererju);

dne 7. aprila se predstavi volilcem v Kranjski gori;

dne 14. aprila pa sklicuje velik shod na Jesenicah. Za poslednja shoda se podrobnosti še oznani.

V Kolonji pri Trstu: Na velikonočni ponedeljek ob 4. uri popoldne gostilni pri Matevžu volilni shod.

V Rojanu pri Trstu: Na velikonočni ponedeljek ob 11. uri popoldne v gostilni pri 12 murvah volilni shod.

V Komnu na Krasu: Na velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne na dvorišču gostilne Smerde volilni shod.

V Ljutomeru na Štajerskem: Na velikonočni ponedeljek ob 10. uri popoldne v dvorani gospoda Vukovca.

Važne sklepe se je napravilo na zaupnem shodu železničarjev podružnic državne in južne železnice v Ljubljani, ki se je vršil v nedeljo 24. marca v salonu gostilne »pri levu«. Shod, katerega se je udeležilo izredno veliko zaupnikov s proge, pa tudi iz Ljubljane in okolice, je izvršitev sklepov naložil izvrševalnemu odboru, ki naj stopi v dotiko z železniški zaupniki. Debate, ki je bila deloma zelo živahna, so se vdeležili sodr. Petrič, Kocmur, Oražen, Udovič in Pregelj. Zbor je z zadovoljstvom vzel na znanje pojasnila sodr. Kocmurja, kot zastopnika okrajnega in izvrševalnega odbora, nanašajoč se na »kompromis«, ki ga je iznašel dr. Triller in ki ga »Slovenec« na vsak način hoče iz trte izviti. — Sodrugi železničarji! Zaupniki Vas bodo v najkrajšem času obvestili o vsebini sklepov, Vaša najsvetejša dolžnost pa bo, da jim z veseljem in brez obotavljanja ugodite.

Prevalje na Koroškem. V tretjem volilnem okraju na Koroškem so mislili, da bodo zapeli socialni demokraciji pri letošnjih volitvah »de profundis«. Nemški nacionalci, ki so imeli pri zadnjih deželnozborskih volitvah nenaravno srečo, so upali, da bodo tudi letos pobirali slovenske glasove kar po tleh in agitirajo za Seifritza. Slovenski klerikalci, ki so tekom volilno-pravnega boja neprenahoma jokali, da ne morejo dobiti Slovenci na Koroškem niti enega mandata, so si s pomočjo fajmoštrov in kaplanov nekoliko organizirali stranko. Gospod Grafenauer se je v začetku delal, kakor da ne bi hotel za nobeno ceno kandidirati. Vendar se je dal hitro preprositi. In sedaj pripovedujejo, da zmaga njih kandidat kar brez ožje volitve. Ali govore tako, da bi napravili sami sebi več korajže, ali pa da bi ustrašili socialne demokrate, tega ne vemo. Pač pa vemo, da se zaradi nas lahko bahajo, kolikor se hočejo; mi jim ne bomo verjeli, ker nam pokazujejo vsi shodi, da je položaj ravno za socialno demokracijo izvrsten. Kar je bilo doslej shodov v Borovljah, Podgori i. t. d., so se vsi krasno obnesli. Ravnotako je bil zadnji shod v Prevaljah. To je vendar čudno: Slovenski klerikalci imajo polovico glasov in več gotovih; nemški nacionalci imajo nad polovico glasov zagotovljenih. Za socialne demokrate torej ne ostane niti en glas in vendar je največja udeležba na — socialno-demokratskih shodih. V Prevaljah so bili zadnjič vsi prostori Ahacove gostilne tako polni, da skoraj ni bilo mogoče streči. Kdor pozna prostore, lahko preračuna, da je bilo najmanj 400 ljudi navzočih. Zbrali so se iz raznih krajev; posebno mnogo jih je prišlo iz Ljese in iz Gutenštajna. Shod je otvoril sodr. Laibacher, poročal je sodr. Etbin Kristan. Njegov govor je naravnost elektriziral poslušalce. Videli smo med udeleženci ljudi, ki so bili do zadnjega časa naši nasprotniki, a ob neopisno živem Kristanovem govoru so jim stale solze v očeh. Brez potrebe je govoriti o vtisku tega govora. Lahko pa rečemo, da se kaj takega še ni slišalo v Prevaljah. Kandidatura sodruga Kristana je bila sprejeta soglasno in z velikanskim navdušenjem. Danes je nedvomno, da bodo Prevalje in bližnji kraji pri letošnjih državnozborskih volitvah rdeči.

Borovlje. Proti lažnjivemu podtikanju nemško-nacionalnih in fabrikantovskih časopisov, katerim se je v bratovski ljubezni pridružil slovenski klerikalni »Mir«, je bil dne 17. t. m. velik kovinarski shod, katerega so se udeležili kovinarji iz Borovlj, iz okolice in iz Podlujbelja. Shod je sprejel sledečo

resolucijo: »Na današnjem shodu zbrani kovinarji soglašajo z izvajanjem poročevalca o zadnji stavki rudarjev, obsojajo lažnjivo poročanje v »Kärntner Wochenblattu«, v »Arbeit« in v »Miru« ter izrekajo zaupnikoma borovelskih delavcev, sodrugoma Mahker in Neutzler popolno zaupanje.

Podboršt pri Černucih. Pravijo, da je kranjski kmet zabit, tudi je Slovenski Narod, pisal da je ljubljanska okolica skozinsko klerikalna. Na shodih, ki jih prireja volilno-okrajna organizacija v ljubljanski okolici, pa se pokazuje ravno nasprotno. Volilski shod, vršeč se preteklo nedeljo popoldne v Podborštu je najsjajnejši dokaz za to. Par vabil je zadostovalo, da je prihitelo nad 200 kmetov na shod, ki so iz početka sicer nekoliko nezaupno, pozneje panaravnost z velikanskim navdušenjem poslušali govornika. Ker sta »Slovenec« in »Domoljub« teden preje skrajno lažnjivo poročala o šentvidskem shodu, češ, da je bilo le malo volilcev navzočih, je sodrug Kocmur, ko je prebral par odstavkov iz dr. Šušteršičeve knjižice, tičočih se svobodnega zborovanja, pozval vse, ki niso še 24 let stari in pa one, ki sploh nimajo volilne pravice, da vzdigne roke. Ko je vsled tega poziva moral tudi »Slovenec« poročevalec g. Erman izdati se za nevolilca, zabučal je po zborovališču vihar smejanja. To je fanta iz škofovih zavodov tako osramotilo, da se je po drugem referatu sodr. Kocmurja izmuzal iz sobe, hladit si poparjene žive. Poročilo kandidata ljubljanske okolice, sodr. Josipa Petriča, je napravilo nenavaden globok vtisk. Po njegovem govoru je sodrug Kocmur pozval navzoče k glasovanju rekoč: Glasuje naj vsakdo po svojem prepričanju. Kdor s sodr. Petričem ni zadovoljen, naj ne vzdigne roke! Torej, kdo je za Petriča? Kakor bi elektrika šinila med zborovalce, dvignese nad 200 rok, poslopje pa se je kar streslo klicev: Živel naš kandidat Petrič! Delavca bomo volili! Nasprotno ni ne eden glasoval! Če bi bil v tem trenutku dr. Šušteršič navzoč, lahko bil slišal, kako kmetje sodijo o njem. Neki kmet je zaklical? Gostinčar nas je pred šestimi leti farbal, da bomo kmetje dobili penzijo! Zdaj naj pride med nas, mu bomo že pokazali! Neki drugi kmet je rekel: Za nas ni treba nobenega shoda več, nam so že oči odprte; prosimo vas pa, da se napravi še en shod za tiste, ki danes niso tukaj. Vse kmete bomo pripeljali s seboj. Sklepni govor je moral sodrug Kocmur nestetokrat prekiniti vsled burnega ploskanja in viharnih dobro - in živijo - klicev. Prostorne sobe gostilne »pri štefanu« so bile tako napolnjene, da so ljudje stali kar po mizah, v veži in celo pred hišo, od stropa pa je kapljala voda od silne sople. Po shodu se je med kmeti razvil živahen razgovor, vsi pa so obsojali počenjanje klerikalcev, posebno pa dr. Šušteršiča. Na dan 14. maja bodo Černuce in sosednji kraji rdeči!

Gorenjsko. Poleg že na drugem mestu opisanega volilnega shoda v Jesenicah, na kojem je z velikim uspehom govoril sodr. dr. Dermota, vršili so se v nedeljo in ponedeljak še v treh drugih krajih Gorenjske od kmetov in delavcev številno obiskani zaupni shodi, na kojih sta med velikim zanimanjem in naravnost velikanskim navdušenjem zborovalcev poročala sodruga Tokan in Pajntar iz Ljubljane. Izvrševalnemu odboru prihajajo prošnje za priredbo shodov celo iz takih vasij, ki se jih je do zadnjega časa smatralo za nepremagljive postojanke rimskega klerikalizma. Le žal, da organizacija v Ljubljani nima na razpolago toliko referentov, da bi zamogla vstreti željam vseh. Storila pa bo vse, kar je v njenih močeh, da bo popravila vsaj to, kar so zamudili liberalci. In ravno v tem času se pokazuje, kaj bi se zlasti na Gorenjskem storiti dalo, če naša liberalna stranka ne bi bila tako brezmejno lena in nedelavna. Kadar bo status zaupnikov docela organizovan, šli bomo v zadnjo gorsko vas, da revolucioniramo kmete in pripravimo tla socialno-demokratski ideji!

Jesenice. V nedeljo, 24. marca dopoldan se je vršil tukaj mnogoštevilno obiskan shod tovarniških delavcev. Poročal je sodrug Tokan. Zares krasni, navduševalno zasnovani govor je napravil na zborovalce tak vtisk, da se je sodr. Tokan po končanem shodu komaj ubranil, da ga niso dvignili na rame in ga nosili po dvorani. Po Gorenjski veje nov, svež duh.

Gorenji Logatec. Dne 17. ob 3. uri popoldne je bil v gostilni gospoda Sušnika veleznanim volilni shod, na katerem se je kandidat, sodrug Kopač predstavil volilcem. Sodrugi Anton Kristan je obrazložil pomen državnozborskih volitev s posebnim obzirom na novo smer parlamenta in je podelil sodrugu Kopaču besedo, ki je, burno pozdravljen, razlagal program socialnodemokratske

stranke. S posebno strastjo je kritiziral ljudske sleparije, ki pod krinko ljudske stranke opravljajo nečedne namene klerikalizma. Po žurnem zborovanju, katerega so se udeležili tudi sodrugi z Vrhniko, iz Rovtin, z Rakeka je zaključil sodrug Anton Kristan ta znameniti shod. Kandidatura je bila soglasno sprejeta!

Dolenji Logatec. 19. t. m. je bil ob 10. uri dopoldne v gostilni gospoda Kokolavca v Dolenjem Logatcu shod, na katerem se je predstavil kot kandidat sodrug Josip Kopač. Predsednik shoda, sodrug Anton Kristan, je po krepkem nagovoru podal besedo sodrugu Kopaču, ki je v enournem veleznanim govoru razložil socialno-demokratski program. Shod je sprejel kandidaturu sodruga Kopača enoglasno z burnimi živimi klici na mednarodno socialno demokracijo. Zborovanje je trajalo 2½ ure.

Greta. Kakor povsod, tako so sklicali tudi tukaj slov. narodnjaki zaupni shod volilcev, spadajočih v okoličanski volilni okraj. in čudo: Vsi zaupniki so bili naši sodrugi, katerih se je vdeležilo kakih 15—20. Posebno jo je naš neustrašeni sod. Škabar fino povedal narodnjakom, češ, da v teh krajih ni nič za njih zobe. Ko so videli, da ne morejo ničesar opraviti, so narodnjaki vabili sod. Škabarja, naj prihaja na njih seje v Rojan, čes da bo zastopal soc. demokrate. Seveda jim je povedal, da on to odločno odklanja, ker ima že preveč opraviti na naših sejah, na katerih se mnogo več nauči, nego če bi hodil k njim, ki hočejo učiti sedaj, ko jim je čas že potekel.

Barkovlje. V nedeljo 29. marca je bil v novem konsumnem društvu volilni shod, katerega se je vdeležilo 120 volilcev. Shod je otvoril sodrug Znidarskič ter je po običajnem pozdravu dal besedo sod. J. Regentu, ki je v daljšem govoru raztolmačil program naše stranke, ki je veljaven tudi za naše poslance v državnem zboru. Omenil je potem najvažnejše reforme, ki so potrebne za osamosvojenje in napredek delavstva in slovenskega naroda sploh. Sodrugi Regent je v svojem govoru pobožal tudi slovenske kapitaliste, dokazujoč, kako niso nič boljši od neslovenskih ter je med tem povedal tudi, da dočim psujejo slovenskega delavca, ki izpregovori iz potrebe italijansko ali nemško besedo, govore sami doma tuje jezike in se za slovenstvo sploh nič ne brigajo. Tiskar Pertot je ves čas skušal motiti govornika in ljudstvo, ki se je jezilo zaradi tega, ga je potem prisililo, da se je oglasil za besedo. Sedaj je začel kvasiti, da je sodrug Regent psoval slovenske narodnjake; obrekoval je sodruga Regenta, da je plačan agitator slovenskih negatov, ter da so vsi slovenski socialisti zatajili svojo narodnost. Seveda mu je sod. Regent odgovarjal v lepšem tonu, ter končal z vsklikom, da bodo šele prihodnje volitve pokazale mnenje, ki ga ima okoličanski delavec o narodnjakem delovanju. Razven štirih so se vsi izrekli za kandidaturu sodruga Jernejčiča. Vsi-ljuje se nam vprašanje; kaj bi naredili narodnjaki sovinitisti, ako bi kdo izmed nas tako surovo nastopil? Bi mu li sploh dovolili govoriti? Odgovor si napravi lahko vsak, ki pozna narodnjake. Zavednosti je pač veliko več pri nas, nego pri njih.

Verdel. Volilni shod, sklican v nedeljo 24. t. m. dopoldne, se je vršil ob lepem številu ondodnih sodrugov in delavcev. Opetovano je govoril sodrug E. Bischoff ter pozivljaj navzoče, naj se postavijo kakor zavedni delavci, da bo zmaga našega kandidata sod. A. Jernejčiča čim sijajnejša. Po shodu so se zbrali zaupniki ter izvolili iz svoje srede ožji odsek za pregledovanje volilnega imenika.

Kolonja. V soboto dne 23. marca zvečer je bil tukaj v gostilni pri Matevžu, shod zaupnikov, katerih se je vdeležilo čez 50. Govoril je opetovano sod. J. Petejan, ki je raztolmačil navzočim volilni red. Po daljši debati, katere so se vdeležili sodrugi Sušmel, Stok in drugi, se je sklenilo, prirediti na velikonočni ponedeljek javni volilni shod ter je bil izvoljen ožji odsek za pregledovanje volilnega imenika, sestoječ iz 6 sodrugov.

Brestovica na Krasu. V nedeljo dne 24. t. m. je bil tu na dvorišču gospoda župana Pirca velik volilni shod, ki se ga je udeležilo približno 200 oseb. Ob odobravanju sta govorila sodruga Marica in Kerm olj. Prvi je po daljšem govoru, v katerem je tolmačil navzočim razliko postopanja meščanskih in naših zastopnikov v državnem zboru, ter logično sklepal iz tega, da prvi ne smejo ravnati drugače, če hočejo varovati kapitalistične in veleposesniške interese, ter tudi ne znajo, ne morejo zastopati koristi delavstva in kmetov, ki so odločno nasprotna interesom kapitalistov. Pozivljaj je tedaj, naj v svojo lastno korist in v korist vsega delavnega človeštva volijo v državni zbor socijali-

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

Ustanovljeno leta 1855.

pod novim strokovnim vodstvom, priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodnih in steklenicah. Številka telefona 210.

stičnega kandidata, ki je naš delavni sodrug **Vinko Kermolj**. Burno ploskanje in odobravanje, ki je sledilo govoru sod. Marice, se je še povečalo, ko je povzel besedo sod. Vinko Kermolj, ki je v daljšem govoru razločeval navzočim delo, ki se ga ima še storiti za koristi zanemarjenega delavskega in kmetijskega stanu. Zahvalil se je navzočim za častni vsprejem ter za mnogoštevilno vdeležbo. Ko je dal sod. Marica na glasovanje kandidaturu sod. Mermolja, je bila vsprejeta z burnim odobravanjem.

Brje na Krasu. V nedeljo, dne 17. t. m. popoldne je bil tukaj dobro obiskan volilni shod. Predsednik sodrug Florenin je po kratkem uvodu predstavil navzočim našega kandidata sodruga Vinka Kermolja, ki je razložil program socialno-demokratske stranke in njene zahteve za državni zbor. Potem je govoril sodrug Škerbic. Shod je soglasno in z viharim ploskanjem sprejel kandidaturu Kermolja.

Garovec na Krasu. V nedeljo, 17. t. m. ob 2. uri popoldan je bil tukaj volilni shod, katerega se je udeležilo nad 80 oseb. Otvoril ga je sodrug Marica, ko je po daljšem govoru predstavil socialno-demokratskega kandidata sodr. Kermolja, katerega je shod glasno pozdravil. Razven njega je govoril še sodr. Škerbic. Shod je soglasno sprejel Kermoljevo kandidaturu.

Devin. V gostilni Caligaris je bil v nedeljo 17. t. m. popoldan volilni shod, na katerem sta govorila sodruga Skabar in Regent. Za uspeh tega shoda je najbolje izpričevalo, da so je vpisali 103 člani v lokalno organizacijo. «Veliki Slovenec» gospod Mervic je pokazal pri tej priliki zopet toleranco svojega razreda; hotel je pahniti na cesto svojega najemnika, ker je nameraval dati devinskim sodrugom dvorano za poznejši zaupen shod na razpolago. Blagoslovljeni mož je pa zadrževal Slovence v cerkvi, misleč, da tako prepreči, da bi prišli na shod. Zmotil se je. Ljudstvo je pa videlo, kaj ima pričakovati od kapitalistov in od popov.

Gorica. Današnji ponedeljek, 25. marca, ki je v pratiki praznik, je bil pri nas izvečine delavnik. V veliki tovarni v Podgori, na južni, na državni železnici, v drugih večjih podjetjih, težaki v mestu i. t. d. so delali. Za socialno-demokratski shod torej zelo neugoden dan. Vendar se je zbralo v dvorani «Trgovskega Doma» nad 400 ljudi na ljudski shod, ki ga je sklical socialno-demokratski politični odbor in stranka je z uspehom tega shoda lahko popolnoma zadovoljna. Zastopani so bili na njem vsi količkaj industrijski kraji okolice. Za predsednika je bil izvoljen sodrug Milost. Že pri volitvi predsedništva se je pokazal, da je ostal napovedani naskok liberalcev in klerikalcev v zraku. Bilo je sicer nekoliko prvih in tudi nekaj drugih navzočih, toda bili so le bolj redko posejani. Prvi je govoril sodrug Ropas, ki je poljudno razložil razvoj raznih slojev in strank v narodih ter je pokazal, da se povsod združujejo krogi z enakim interesi, pa je naravno, da iščejo tudi delavci tako združitev na najširši podlagi, mednarodno združitev, ne da bi zato mogli biti imenovani protinardodne. Za besedo se je potem oglašil gospod Gabršček. Govoril je zelo lepo; iskal je same točke, ki naj bi združevale «narodno-napredno» in socialno-demokratsko stranko. In milostno ne zameri delavcem, da se tudi oni organizirajo, ampak to naj store na «narodni» podlagi. Saj obsega narodno-napredna stranka vse sloje. Kadar dosežemo narodno avtonomijo, bodo vsi Slovenci srečni. Tista «malenkostna» nasprotja med narodno-napredno in socialno-demokratsko stranko, ki še obstoje, se bode lahko premostila. — Pri tej trditvi je izrekel navzoči sodrug Etbin Kristan samo besedico «Nikdar», a ta je gospoda Gabrščka silno razkačila. Menil je, da prihajajo ljudje iz Ljubljane samo sejati razdor, medtem ko je na Goriškem treba zblizanja. Kranjci ne poznajo goriških razmer, goriški socialisti naj ne poslušajo nanje i. t. d. Tistih par pristašev, kar so jih imeli liberalci na shodu, so ploskali, da so jim skorej popokale žile, ali odmeva niso našli. Gospod Gabršček je nato koj odšel, češ, da se mora odpeljati. Sodruga Kristan je izrekel obžalovanje, da ne more odgovarjati liberalnemu govorniku v njega navzočnosti. Potem pa je neusmiljeno raztrgal lepo prejo, ki jo je bil napredel gospod Gabršček. Omenil je, da je bilo njegovo petje uglasbeno le v ta namen, da bi odvrnil delavce od njih poti. Ravno nasprotja, ki so, je treba pokazati, ne pa slepiti sebe in druge, da jih ni. In ta nasprotja niso malenkostna, ampak prav globoko segajo. Narodno navdušenje gospodov kapitalistov izgine tisti hip, ko nastane vprašanje o profitu. Narodnjaški tovarnar posadi slovenske delavce tisti hip na cesto, ko zahtevajo boljšo plačo, zastraži vrata z žandarji, pa najame cenejše delavce

iz Italije. Delavce se pa takoj imenuje narodnega izdajalca, ako se le za dosego boljših gospodarskih razmer združi z delavci druge narodnosti. Če se pravi, da bodo v Zedinjeni Sloveniji srečni vsi sloji, je to navadna farbarija; bogatinu se bo dobro godilo, revež bo pa le revež. Za socialne demokrate ni narodna avtonomija glavni cilj; ali gotovo se bodo zanjo bolj zavzeli, kakor buržoazija. Sedaj ne pojdejo zopet za kapitaliste po kostanj v žrjavico, kakor so to delali doslej. Gospodje naprednjaki morajo enkrat izvedeti, da niso socialisti na vrvi nobene meščanske stranke in če misli gospod Gabršček, da morajo socialisti povsod in vedno podpirati liberalce, tedaj dela račun brez krčmarja. Kristanov vehementni govor je naredil globok vtisk in ko je končal, je zagrmelo po dvorani vse drugačno odobravanje, kakor po Gabrščkovim pesmi. Potem je poskusil svojo srečo dr. Puc, ki je hotel dopovedati zborovalcem, da je njegova stranka ljudska, ne pa buržoazijska, da na Goriškem sploh ni buržoazije in na Slovenskem sploh ni kapitalizma. Tudi njega je sodr. Kristan odločno zavrnil, dokazavši, da je ljudskost te stranke samo krinka. Ker je že poldne minulo — shod je začel ob 9. uri — je predsedništvo odstavilo drugo točko z dnevnega reda. Sodruga Ropas je dal na glasovanje kandidaturu sodruga Milosta, ki je bila sprejeta proti enemu glasu ob velikem navdušenju. In tako lahko zatrdimo po pravici, da je bil ta shod sijajna manifestacija jugoslovanske socialno-demokratske stranke v Gorici.

Socialni pregled.

Pekovski pomočniki v Beljaku na Koroškem stojijo pred velikim bojem. Podjetniki nameravajo presenetiti delavce s tem, da hočejo odpraviti ugovor (Tarif) iz prejšnjih let ter poslabšati mezdne pogoje. Pripravljeni moramo biti torej na hudo borbo, ter prosimo pekovske delavce, naj nas podpirajo s tem, da ne iščejo in ne prevzamejo dela v Beljaku. — Pekovske pomočnike prosimo, naj obvestijo o tem vse tovariše.

Zmaga čevljarov v Trstu. V nedeljo 17. t. m. so imeli tuk. čevljarji delavci shod v delavskem domu. Sklenili so sprejeti ponudbo gospodarjev, s katero jim povišajo plače za 10% za splošno trgovsko delo in 15% po naročilu. Ustanoviti se ima tudi posredovalnica za delo, kateri so gospodarji tudi privolili.

Dunajski peki so od pretečenega četrtka v stavki. Stavili so zahteve glede skupnega tarifa, mojstri so pa zahtevali, naj začno obravnave še le 26. t. m. To je bila seveda navadna zvijača, kajti delodajalci so mislili, da bodo do tistega časa lahko pripravili, da bi tedaj lahko izključili pomočnike iz dela. Ta račun so jim prekrizali delavci. Na Dunaju ni dobili zemlje in finega peciva. Tudi krščanskosocialni peki so se pridružili socialnim demokratom ter so silno razburjeni nad pisavo krščanskosocialnih listov, ki silno ščujajo proti delavcem. Doslej odklanjajo delavci in delodajalci posredovanje, pač pa so delavci pripravljene na obravnave.

Krajši delavni čas — boljša mezda. Iz poročila, ki ga je podal angleški konzul v San Francisku svoji vladi, se razvidi, da je delalo dan pred potresom 60.000 organiziranih delavcev. Zanimivi so v tem poročilu podatki o delavnem času in o plačah:

	Delavni čas ur	Dnevni zaslužek	
		dolarjev	kron
Peki . . .	10	2.75	13.65
Knjigovezi . .	9 1/2	2.—	10.—
Mesarji . . .	12	2.25	11.25
Steklarji . . .	8	6.50	32.50
Kočijaži . . .	10	3.—	15.—
Slikarji . . .	8	3.50	17.50
Strojniki . . .	8	3.50	17.50
Zidarji . . .	8	5.—	25.—
Kovači . . .	9 1/2	3.25	16.25
Tlakarji . . .	8	2.25	11.25
Stavci . . .	8	3.50	17.50
Čevljarji . . .	9 1/2	2.50	12.50
Krovci . . .	8	3.—	15.—
Tapetniki . . .	8	6.25	31.25
Tesarji . . .	8	3.50	17.50

Vidi se, da je posledica skrajšanega delavnega časa boljša mezda. Za delavce, ki znajo misliti, je to zelo poučno.

Društvene vesti.

Diletantaska predstava. Pod vodstvom gospoda Dragotina Starca uprizore diletantje na Proseku

na velikonočni ponedeljek v veliki dvorani gostilne gosp. Starca Vošnjaka v dramo v petih dejanjih «Lepa Vida». Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina 60 vinarjev. Po predstavi je ples; vstopnina za moške 2 K, za ženske 60 vin. Sodeč po razdelitvi ulog, je upati, da bode imela predstava lep uspeh. Naše sodruge vabimo na obilno udeležbo.

Društvo „Ljudski oder v Trstu“ naznanja, da ima svoj 11. redni olčni zbor v torek dne 9. aprila ob 8. in pol zvečer v veliki dvorani «Delavskega doma» ul. Boschetto št. 5, I. nad. s sledečim dnevnim redom: 1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila. 3. Ustanovitev javne ljudske knjižnice in javnih čitalnic za Trst in okolico. 4. Otvoritev večernih kurzov za analfabete, za pouk o zgodovini, in o socialnih predmetih. 5. Razširjenje elementarnih in poljudno znanstvenih predavanj po mestnih okrajih in v okolici. 6. Dramatična šola in dramske predstave. 7. Volitev novega odbora. 8. Slučajnosti. Ker se posebnih vabil ne bode razpošiljalo, so člani naprošeni, da se vdeležijo v velikem številu, zlasti ker se ima rešiti jako važne točke.

Izkaz prostovoljnih darov.

Volilnemu skladu ljubljanske okrajne organizacije so darovali: Organizovani mizarji stavbinske družbe 5 K; sodrugi tobačne tovarne po sodrugu Ropetu 2 K 20 v; organizovani strojarji po sodrugu Bizjaku 5 K; sodrug Bizjak iz Rožne doline 1 K; sodrug Buda Josip 60 v; sodrug Fr. K., glavni zaupnik v Sp. Šiški, nabral 25 K. Skupaj 38 K 80 v.

Kot strankin davek so prispevali: Organizovani tobačni delavci po sodrugu Ropetu 3 K 70 v.

Za kuhinjo in dom. Kakor znano, je vsaki gospodinjji v ponos, da priinese kolikor mogoče dobro, okusno kavo na mizo. Zlasti je tako pri nas, in zato je tudi Avstrija s svojo dobro kavo zaslovela po vsem svetu. Morda je torej tem bolj umestno opozoriti na nov način napravljanja, ki se je izkazal za izbornega. Skoro v vsaki družini rabijo dandanes Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo. Napravljajo se najboljše tako, da se zmelje v ne premajhnem loncu, polije z vodo in zavre. Potem naj se sladna kava še dobro izkuha pet minut, nato je počakati, da se zavrelca nekoliko usede, in naposled se z njo v strojčku počasi polije zmleta zrnata kava. Kjer ne rabijo strojčka, se zmleta zrnata kava kar strese v vrelo zrnato kavo. Potem naj se vse premeša in počaka, da se «vleče» nekoliko minut, in končno se kava skrbno precedi. Najrajši rabijo vobče na pol Kathreinerjeve, na pol zrnate kave. Zaradi večjega prihranka pa se sme polagoma dodajati več Kathreinerjeve in zato manj zrnate kave. Za otroke, bolnike in slabotnike se priporoča posebno napravljanje Kathreinerjeve kave brez primesane zrnate kave. Tedaj jo je tudi politi z mrzlo vodo in dobro izkuhati. Mali trud se obilo poplača s tem, da se bolniki in slabotniki kmalu zdravstveno očvrstijo in da so otroci cvetočega lica.

Izšla je v založbi časopisa «Naprej» v Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H. Kirchsteiger. — Cena I. knjige, obsegajoči 312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega branja knjigo «Pod spovednim pečatom» prav toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi lista «Naprej».

Akcidenčna tiskarna in trgovina s papirjem

Fr. Blaž

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 6

se priporoča za vse v to stroko spadajoča dela, kakor vizitnice, vabila, račune, naznanila i. t. d.

Prevzamem tudi zunanja naročila. 4—2

Postrežba točna, hitra in najceneja.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52—29

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Listek.

Hans Kirchsteiger:
Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan.
Dalje.

Semtertje je spremil še kak žalosten pogled posameznega duhovnika odhajajočega sobrata. Ali kmalu so se obrnile zopet vse oči na škofa, ki je začel dolg, usiljiv govor o svojem krvavečem srcu, o duhovniškem grehu, o zapeljavih liberalizmu, kateremu je postal duhovnik žrtev, o preganjani cerkvi, o volitvah, o časopisju in šoli, končno pa o velikem siromaštvu, ki mu brani, da bi vodil cerkev božjo po svoji najbolji volji in da bi množil božjo čast.

Za trenotek so se odprle cerkvene duri, pa le toliko, da je mogel izstopiti iz cerkve izpahnjeni. Skrbno mu je pokrili še menih glavo s starim pustnim klobukom. Potem so se vrata hitro zaprla, kakor da bi se bilo bati, da se povrne izgnanec ravno tako, kakor se je prikladlo nekoliko svetlih solnčnih žarkov v cerkev, ne da bi mogli preprodit mrak, ki je vladal v njej.

Škof je nadaljeval svoj gorečni govor. Na purpurni blazini klečec je molil gratiarum actio.

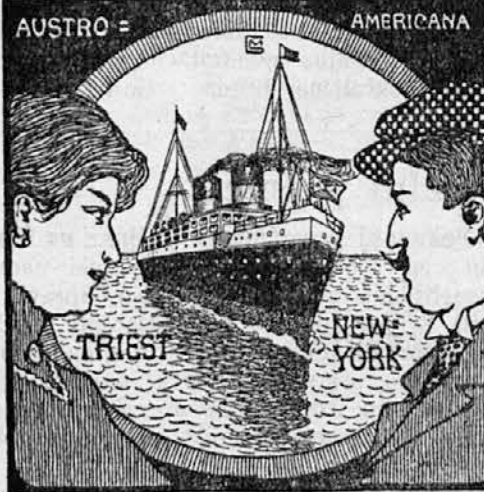
V sveto poltemo je bila odeta vsa cerkev. Zunaj pa je stal Hercog trepetajoč, naslonjen na zaprta vrata, kakor da se ne more ločiti od cerkve, ki ga je zavrgla. Na stopnicah pred cerkvijo pa so posedali berači, ki so pričakovali od duhovnikov bogato miloščino. Bili so sami izbrani ljudje, kajti pred cerkvijo ne sme beračiti vsaki lopov. Ta privilegij je bilo treba zaslužiti.

Nekoliko tercijsk z debelimi mašnimi knjižicami pod pazduho je pridno šepetalo. Težko so pričakovale, da se jih pusti k deseti maši v cerkev. Cela družba je natančno vedela, kakšno sveto opravilo se vrši sedaj v cerkvi.

In naenkrat je stal onečaščeni duhovnik v njih družbi. Te sramote niso mogli trpeti. Nekoliko krepkih, razcepanih beračev ga je pahnilo čez stopnice. Svete babnice so se mu pa ognile kakor okužencu. Samo neka starka, ki se je pokorila za sladke grehe lepe mladosti, je pljunila v zavesti svoje sedanje svetosti iz brezobnih ust za nedostojnim duhovnikom.

Dalje prih.

**Zaveden delavec
in
prijatelj delavstva
ne pije
Koslerjevega piva!**

*Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Šahovrstna Pojasnila daje se brezplačno.*

Thierryev balzam
le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.
4 52—9
Thierryev centifolično mazilo
proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3.60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.
Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.
Naročila se naj naslovljajo na:
Ekzarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.
Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

E. WILFAN

krojaški mojster

Ljubljana, Resljeva cesta 12

sprejema in izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Obleke po meri izdeluje po najnovejši modi. 10—8

Solidno delo!

Cene nizke!

Oglase

za vse

časnike in koledarje sveta

preskrbi najboljše in najceneje

ekspedicija oglasov

EDVARD BRAUN

Dunaj, I. Rotenturmstrasse 9.

Časniški in koledarski katalog inšerentom zastoj in poštne prosto.

Ali ste se že naročili na dnevnik?

Dolžnost vsakega sodruga, somišljenika in prijatelja svobodomiselnega delavstva je, da si naroči **Rdeči Prapor** ki bo počenši z aprilom izhajal kot dnevnik.

Delavci!

Podpirajte Vaš list! Za delavca je le delavski list!

Somišljeniki!

Naročite se na „RDEČI PRAPOR“, ki edini se bojuje za resnično osvobodjenje slovenskega naroda.

Svobodomisleci!

Pokažite dejansko, da umevate pravo svobodo!

Sodrugi!

Agitujte od moža do moža, od hiše do hiše za Vaše glasilo!

Kdor se še ni naročil na dnevnik „Rdeči Prapor“, naj to nemudoma stori.

Dnevnik „RDEČI PRAPOR“ bo v času volilnega boja neobhodno potreben vsakemu delavcu pa tudi inteligentu.

Dnevnik „RDEČI PRAPOR“ bo prinašal izvirna poročila iz vseh znamenitejših krajev države in slovenskega ozemlja.

Naročnino, ki znaša za oba meseca samo 4 krone, je poslati na naslov:

Upravništvo „Rdeči Prapor“, oddelek dnevnik, Ljubljana.